

ELOGIA DE AGOBARDO.

Ex epistola Ludovici et Lotharii AA. præfixa concilio A Paris. anni 829.

Tertio vero apud Lugdunum; ubi AGOBARDUS, Bernardus, Andreas, Benedictus, Agericus, cum suffraganeis suis, similiter conveniant.

Ex præcepto Ludovici et Lotharii imp. pro monasterio Besuensi, quod editum est a clariss. viro domno Luca Dacherio in tomo I Spicilegii, pag. 507.

Sed et constitutionis chartulam, quam ipse (id est Albericus episcopus Lingonensis) una per consensum metropolitani sui AGOBARDI archiepiscopi et suffraganeorum suorum, necnon et cleri sibi subjecti, et quorundam laicorum nobilium confirmaverat, nobis ostendit, etc. . . . Actum anno ab incarnatione Domini octingentesimo trigesimo, indictione 8, epacta 15.

Ex charta Alberici episcopi Lingonensis pro eodem monasterio, edita ab eodem Dacherio, pag. 509.

Ideoque per consilium archiepiscopi nostri AGOBARDI, et consentientibus coepiscopis nostris, necnon et piissimis nostris principibus, seu omni clero, necnon et omnibus fidelibus Ecclesie nostræ, addidimus de episcopatu nostro villas his nominibus, etc. . . . *Infra*: Actum Lingonis civitate publica. In Christi nomine AGOBARDUS Lugdunensis Ecclesie archiepiscopus subscripsi.

Ex præcepto Ludovici Pii imperatoris pro monasterio Anianensi, quod ab eodem Dacherio editum est in notis ad Guibertum abbatem B. Mariæ de Novigento, pag. 623.

Proxime accidit AGOBARDUM archiepiscopum ad nostram devenisse præsentiam, indicans nobis quomodo eo præsentem et Nibridio archiepiscopo, sine mora omnes pari consensu Tructesindum super vos elegissetis abbatem.

Vetus auctor Vitæ Ludovici Pii imperatoris, ad annum 835.

Transegit ergo imperator maximam partem hiberni temporis Aquisgrani, indeque profectus est ad Theodonisvillam ante Natalem Domini; ubi etiam populus, cui præceptum fuerat, advenit. Ubi consistens, contra quosdam episcopos de sui dejectione conquirebatur. Sed cum quidam in Italiam confugissent, quidam vocati obedire nolissent, solus Ebo eorum qui impetebantur adfuit. Qui cum rationis reddendæ causa super talibus urgeretur, causabatur se solum relictis omnibus, in quorum præsentia hæc facta fuerant, urgeri. At vero cæteri episcopi, cum obtenderent necessitatem præsentie, excusarent autem voluntatem innocentie, idem Ebo tandem moleste ferens talibus extædiari, consilio petito aliquorum episcoporum, ipse in se quamdam confessionem prædicavit; confirmavitque se et indignum sacerdotio; et irrevocabiler eo abstinere iudicavit, quod et episcopis et per eos imperatori contradidit. Quo facto, AGOBARDUS Lugdunensis archiepiscopus, qui evocatus ad satisfactionem venire distulit, cum ter esset evocatus, ab Ecclesie præsulatu semotus est, cæteris, ut diximus, in Italiam fugientibus.

Idem auctor ad annum 836.

Proximum huic placito conventum imperator in pago Lugdunensi habuit tempore æstivo, in loco qui vocatur Stramiacus, cum Pippino et Ludovico filiis. Nam quod Lotharius non adfuit, invalentia ægritudinis supradictæ obfuit. In quo causam Ecclesiarum Lugdunensis atque Viennensis vacantium ventilari fecit; eo quod episcopi dudum illarum, AGOBARDUS quidem jussus ad rationem non venerit reddendam,

Bernardus autem Viennensis adfuerit quidem, sed rursus fugam inierit. Sed hæc quidem res imperfecta remansit, propter absentiam, ut prædictum est, episcoporum.

Walfridi Strabi versus ad Agobardum episcopum Lugdunensem.

Dum vix ter senos habuisses temporis annos,
Ad vos nomen iit, o Pater alme, meum.

Pervenisse scio, quando rescripta recepi,
Quæ magni nobis instar amoris erant.

Si meministis enim quia nam meminisse potestis,
Gaudeo, et ut memores sitis ubique rogo.

Ipse amor ardet adhuc animis, viget ipsa voluntas
Visendi temet, atque tuo ore frui.

Æthiopum si regna calens [F. colens], si rura Sa-
[bara]

Liquit regina, ut Salomona petat;

Cur nos non potius, quibus altera regna parantur,
In solo auctoris semper amore sumus?

B Nam, fateor, si certa mihi nunc optio detur
Ut capiam mundi dona vel ingenii;

Otia liberius verum secunda sciendi

Aurea quam sæcla, sed peritura, sequar.

At de flore novo, qui vos penes ortus odorem

Prodit ubique sui, hæc loca rumor alit.

Flora venit quondam, dum singula quæque deorum

Sunt affata jugis prata thymumque gerens.

Huic Floro melius sententia Christicolorum

Attribuit quidquid dogmate et ore viret.

Nam hic Florus florem sequitur de germine Jesse,

Et tradit quod amans attulit ille homini.

Quæ tam segnis erit, donis ingrata supernis,

Quæ se hoc non sponte neclare pascat apes?

Floreat haud flaccens hic flos, et florea flagrans

Spiramenta ferat semper ubique Deo,

Donec in astriferas porrecta cacumina sedes

Erigat, et fructum jam sine fine habeat.

Cedant ambrosiæ, rosa, lilia, spica, crocusque,

C Suavia cuncta simul. Hujus amor placeat.

Hoc fruar, hoc utar, fovear, delecter, abundem;

Auditu et visu hujus alar, docear.

Det quandoque Deus nos mutua dona vicissim

Impertiri. Aliquid pars utriusque metet.

Munere divino precor o sine fine valete,

Mittentes vestra dulcicia scripta vicis.

Ado Viennensis in Chronico, ad an. 810.

Bernardus Viennensis episcopus erat, et Leidradus Lugdunensis, qui initio imperii Ludovici imperatoris Suessionis monasterii locum petiit; et in loco ejus AGOBARDUS ejusdem Ecclesie coepiscopus, consentiente imperatore et universa Galliarum episcoporum synodo, episcopus substitutus est. Quod quidam defendere volentes, dixerunt eundem venerabilem Agobardum a tribus episcopis in sede Lugdunensi, jubente Leidrado, fuisse ordinatum. Sed canonica auctoritas est in una civitate duos episcopos non esse, nec vivente episcopo successorem sibi debere eligere; ac ideoque illa quacunque causa regulæ Ecclesie præteriri in tanto ordine fixæ non debent.

Idem auctor ad an. 815.

Bernardus adhuc et AGOBARDUS Viennensis Ecclesiam regebant. Qui ambo apud imperatorem delati, desertis Ecclesiis in Italiam ad filium imperatoris Lotharium se contulerunt; et postmodum, piis imperatoribus agentibus, Agobardus Lugdunensem, Bernardus Viennensem sedem recipit. Post pauculos annos Agobardus apud Sanctonas in expeditione regia positus defungitur.

Flodoardus, lib. II Hist. Rhem., cap. 20.

Anno Incarnationis Dominicæ octingentesimo tricesimo quarto Lotharius territus conventu fratrum suorum ac plurimorum fidelium patris imperatoris, fuga lapsus, patrem suum adhuc ab ingressu ecclesiæ sequestratum dimisit. Cum quo inter alios etiam quidam episcopi, fautores ipsius in adversitate patris sui, relictis contra sacras regulas sedibus suis, perrexerunt, Jesse videlicet Ambianensis, et Heriboldus Antissiodorensis, AGOBARDUS Lugdunensis, et Bartholomæus Narbonensis episcopus.

Ex Chronico Hugonis Flaviniacensis.

Leidradus vero in initio imperii Ludovici imperatoris Suessionense monasterium petiit; et in loco ejus AGOBARDUS substituitur ejusdem Ecclesiæ chorepiscopus, consentiente imperatore et omni Gallicanorum episcoporum synodo. Quod quidam defendere volentes, dixerant eum a tribus episcopis in sede Lugdunensi jubeate Leidrado fuisse ordinatum. Hic igitur Agobardus et Bernardus Viennensis apud Lu-

A dovicum accusati, desertis Ecclesiis in Italiam ad Lotharium se contulerunt. Sed agentibus piis imperatoribus uterque sedem suam recepit. Et post paucos annos Agobardus apud Sanctonas in expeditione regia defungitur.

Ex eodem Chronico, ad annum 841.

Eodem anno AGOBARDUS Lugdunensis episcopus obiit.

Ex Chronico S. Benigni Divionensis, edito a R. P. Phil. Labbeo, ad an. 840.

Hoc anno, sanctæ memoriæ AGOBARDUS Lugdunensis episcopus obiit VIII Idus Junii.

Ex Martyrologio Ecclesiæ Lugdunensis.

VIII Idus junias. Lugduni, AGOBARDI episcopi et confessoris, vulgo S. Agobo.

Ex Martyrologio ms. monasterii sancti Claudii.

VIII Idus Junii. Depositio beati AGOBARDI Lugdunensis episcopi.

PAPIRII MASSONI PRÆFATIO AD AGOBARDUM,

EDITA ANNO MDCV.

Sanctæ et illustri Lugdunensi Ecclesiæ Papius Massonus jurisconsultus salutem.

Sub Antonino Vero Cæsare, Galliæ urbes facile principes, et quæ præter cæteras præstare dicebantur, erant Lugdunum et Vienna, ad confluentes Rhodani et Araris notissimorum fluminum sitæ; ubi Claudium Cæsarem Suetonius, et ante eum Seneca, natum prædicant. Et Lugduni quidem nundinæ celebrabantur, quæ propter frequentiam hominum ex omnibus eo gentibus commeanium, magis ubique famæ, laudari prædicarique consueverant. Eusebius Cæsariensis libro quinto ecclesiasticæ Historiæ superiora commemorat: simul ait Photinum beatissimum virum, illius urbis episcopum, anno ætatis nonagesimo et amplius, pro Christo multa passum, in carcere in quem a militibus coniectus esset, excessisse e vita. Nec multo post Deus illi præclarum successorem dedit Irenæum, vitæ sanctitate et scientia admirandum, ut Opera ejus ostendunt, idque idem scriptor multa de eo et illustria referens narrat. Post quem magni nominis fuit Verissimus, is qui Sardicensi synodo interfuit solus ex episcopis Galliarum, et inter cæteros ei subscripsit. Jam venio ad Eucherium, cujus monumenta adhuc supersunt, celebrem Joanni Cassiano, qui Leonis Magni Romanæ Ecclesiæ pontificis temporibus vixit. Is enim duobus locis de eo honorificentissime loquitur, ut et Hilarius Arelatensis in Vita Honorati decessoris sui, et multo post Florus Lugdunensis, vir egregie doctus, cujus epistola et Agobardi exstat ad Bartholomæum Narbonensem episcopum. Sequitur Viventolus, præstantissimus sanctissimusque vir. Hic Lugdunensis episcopus, cujus doctrinæ fuerit non solum ipsa, sed et aliorum de eo scripta testantur, inquit Agobardus: quæ cum perierint, aut adhuc alicubi lateant, de successoribus ejus mihi dicendum est. Itaque Agobardus, patria Gallus, Leidradi Norici doctique viri successor fuit in episcopatu Lugdunensi, temporibus Ludovici Pii Cæsaris regisque Francorum, ejusque exaurationi apud Suessiones Belgicæ secundæ populos in monasterio sancti Medardi præfuit anno, ut ipse scribit, octingentesimo tricesimo tertio. De qua et Theganes coepiscopus Trevirorum eadem ætate scripsit. Et curiosi lectores utramque conferre poterunt. De Childeberto autem rege, de Pipino, agit Agobardus, de Carolo Magno, ut qui in ejus funere epigramma scripserit, de uxoribus Ludovici, Ermingarde, et Juditha pulcherrima illius temporis femina, etsi eas

nominatim non attingit; de filiis ejusdem Cæsaris Lothario, Ludovico, et Carolo puero; de regibus Burgundionum Gondebado, et Sigismundo, illiusque iniquissimam legem in perniciem mortalium excogitatam rationibus et argumentis firmissimis testimoniisque veterum plane convellit. Exstant Burgundionum leges, unde illam funestissimam possis eruere. Vixit vero sub Gregorio quarto Romano pontifice, cujus partes et Lotharii Cæsaris designati nimium fortasse aut acrius quam vel oportuit, vel debuit, tuetur, præsertim adversus patrem benignissimum regem, et quo nemo unquam melior aut justior fuit. Cæteram qui partes ejus adversus parentem secuti erant, in gratiam tandem restituti sunt, et inter cæteros Agobardus; coque usus est in magnis regni negotiis, quibus ille occupatus in Santonibus juxta Oceanum decessit. Judicio quidem magno præditus, et divina scientia instructissimus graviter et acerrime scripsit, ut opera ejus fidem faciunt; relictæ, propter sanctimonium et eruditionem, immortalis nominis sui gloria, præsertim apud Ecclesiæ filios, et alumnos suos, quorum mores et disciplinam pene jacentem atque intermortuam excitavit. Contra Felicem Urgellitanum episcopum scripsit, ut et Paulinus Aquileiensis, et alter incerti nominis, sed vir doctissimus, qui septem contra eundem libros conscripsit, quos manu scriptos nuper legi et admiratus sum. Episcopis præterea Bernardus Viennensis, Nibridio Narbonensi, et successori ejus Bartholomæo, de quo supra diximus, Ebboni quoque Rhemorum epistolam scripsit magnificentissimum et desiderantissimum Dominum Patrem et filium appellans, et Eaori, cujus sedem propter penuriam auctororum nondum scire potui, Hilduino quoque sacri palatii antistiti, et Wala abbatis sanctissimis et beatissimis viris, et Adalardo atque Helisachari reverendissimis scribit, abbates illos vocans, quorum ille in agro Parisiorum insigni monasterio Dionysii præfuit, et qualis quantusque esset editioe librorum notum fieri etiam curavit. Judaicæ genti sibi omnino molestæ infestæque scripsit, perstringens eos, multasque inauditas eorum fictiones adversus Christum Jesum egregie refellit. Matfredo præstantissimo atque illustrissimo viro etiam rescribit; Gericum, et Fredericum, atque Evrardum perstringens et accusans, quod illi se ostendissent Christianis formidabiles, Judæis autem mites. Et Matfredi quidem tempus mortis traditur in Vita Ludovici. Synodos aliquot in Gallia habitas refert,